

TÜRK BASININDA 1948 LONDRA OLİMPİYATLARI*

¹Selami Özsoy^{ABDE}

A Çalışma Deseni (Study Design)

B Verilerin Toplanması (Data Collection)

D Makalenin Hazırlanması (Manuscript Preparation)

E Maddi İmkanların Sağlanması (Funds Collection)

Özet: II. Dünya Savaşı sebebiyle 1940 ve 1944 yıllarında yapılamayan olimpiyatların ardından 29 Temmuz-14 Ağustos 1948 tarihleri arasında İngiltere'nin başkenti Londra'da gerçekleşen 14. Olimpiyat Oyunları, Türk spor tarihinde bir dönüm noktası olmuştur. İkinci Dünya Savaşı sonrası Sovyet Bloku ile ABD'nin başını çektiği batılı ülkeler arasında soğuk savaşın günden güne keskinleştiği, Türkiye'de dış politikada Türk - ABD ilişkilerinde yoğun bir gündemin olduğu, iç politikada ise tek partili hayatın sonuna gelindiği bir dönemde yapılan 1948 Londra Olimpiyatları Türk basınında geniş yer bulmuştur. Gazeteler olimpiyatları takip etmek üzere Londra'ya muhabirler göndermişler, günü gününe gelişmeleri okurlarına fotoğraflarla aktarmışlardır. Türk güreşçileri Nasuh Akar, Gazanfer Bilge, Celal Atik ve Yaşar Doğu, grekoromen stilde Mehmet Oktav ile Mersinli Ahmet Kireççi'nin olimpiyat şampiyonu olması, gazetelerin 1. sayfalarında tam sayfaya yakın şekilde duyurulmuştur. Türk güreşçilerinin galibiyetle biten müsabakaları ayrıntılarıyla anlatılmıştır. O dönemde, spor haberlerine ayrı bir sayfa ayırmayan gazeteler, olimpiyatların başlamasıyla Türk sporcularının başarılarıyla ilgili haberleri gazetelerin ilk sayfalarından okuyucularına duyurmuştur., Türk güreşçilerinin olimpiyatlardaki başarıları savaşa girmemiş ama siyasi ve ekonomik olarak fazlasıyla etkilenmiş, yıllarca yüzü gülmemiş bir ulusu sevince boğmuştur. Bu çalışmada, belge tarama yöntemiyle 1948 Londra Olimpiyatlarının; Akşam, Cumhuriyet, Hürriyet, Vatan ve Ulus gazetelerindeki yansımaları incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Spor, Tarih, Güreş, Londra Olimpiyatları

¹ Abant İzzet Baysal Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü

* Bu makale 6- 8 Mayıs 2016 tarihlerinde Kahramanmaraş'ta düzenlenen III. Uluslararası Geleneksel Türk Güreşleri Sempozyumu'nda sunulmuştur.

1948 LONDON OLYMPICS GAMES IN TURKISH PRESS

Abstract: *The 14th Olympic Games in London that could not be held in 1940 and 1944 due to the World War II became a milestone in the history of the Turkish sport with the success of the Turkish wrestlers. The London Olympics in which the Turkish national team got the sixth place among 59 countries by winning 12 medals had widespread media coverage in the Turkish press. The success of the Turkish wrestlers in the Olympics made a nation, which did not enter the war but was exceedingly affected both politically and economically and the face of which did not smile for years burst into joy. That Nasuh Akar won the gold medal in freestyle, Gazanfer Bilge, Celal Atik, and Yaşar Doğu, Greco-roman Mehmet Oktav and Ahmet Kireççi from Mersin won the gold medal in the Olympics was announced under the headlines of "we became world champion" on the front pages of the newspapers. The newspapers sent reporters to London to follow the Olympics and conveyed the developments day by day with photographs. The fixtures of the Turkish wrestlers that ended with a victory were narrated with minute details. Hürriyet newspaper, which sent a photojournalist to London, tripled its circulation with its publications on the Olympics. In this study, the news, commentaries, and photos related to the 1948 London Olympics in Akşam, Cumhuriyet, Hürriyet, Vatan, and Ulus newspapers are examined.*

Keywords: *Sport, History, Wrestling, London Olympics*

SUMMARY

Wrestling, which is the ancestor sport of Turks and has been done on the meadows in Anatolia and Balkans as a tradition for centuries, is the sports branch in which Turkey won the largest number of medals throughout the history of the Olympic Games.

The 1948 London Olympics, which took place after World War II, are an important milestone in Turkish sports history. The 1948 London Olympics, where the Turkish National Team won 6 gold, 4 silver and 2 bronze medals in the country's rankings, can be described as the first major achievement that Turkey has won in the sporting sense and celebrated the nation. The Turkish National Team's winning of 12 medals in London has favored the Turkish people who have not entered the war but are highly influenced politically and economically. Nasuh Akar, Gazanfer Bilge, Celal Atik, Yaşar East, Mehmet Oktav, Mersinli Ahmet Kireççi won the gold medal in the wrestling branch. Halit Balamir, Adil Candemir, Kenan Olcay and Muhlis Tayfur have won silver medals. Uner Teoman, the first Turkish female athlete to participate in the Olympics was eliminated fourth in the 100-meter range in London with 6 athletes. Ruhi Sarıalp, who is third in three steps in athletics, became a Turkish athlete who won the first medal in a sports branch other than wrestling. Turkey did not win a medal for more than 50 years in athletics in the Olympics after Ruhi Sarıalp.

In this study, the London Olympics were evaluated in the newspapers the events before and after. Akşam, Cumhuriyet, Hurriyet, Vatan published in Istanbul; Ulus, published in Ankara, was examined with document review method at the 1948 London Olympics. The copies of these five newspapers published between July 1, 1948, and August 30, 1948, were examined.

1948 London Olympics has been the Olympic achievement of the greatest achievement in the history of the Republic of Turkey. The 1948 London Olympics have had significant consequences for the Turkish press as much as it is for Turkish sports. After World War II, the success of the Turkish wrestlers in the Olympics, the biggest organization in the sport, changed the foreign policy agenda of the newspapers. At the beginning of the Cold War, the political news on the first pages of newspapers left their place to sports news.

The newspapers were announced to the readers by highlighting the national feelings about the Olympics. For the Turkish athletes, the words "lion" and "victory" were often used in the newspapers. The newspapers described the Olympic championships won by Turkish wrestlers as "world championship". The reason for this is that the Olympics are the first sports organization to be held in the post-World War II peace era.

The athletes and managers of the Turkish National Team have written articles in newspapers. Hürriyet, a three-month-old newspaper, has sent a photographer to London. The photographs published in the newspapers related to the competitions attracted great interest from the readers. The

newspapers, which are the only effective means of communication besides radio, increased the circulation thanks to the achievements of the Turkish athletes in the Olympics. News about the Olympics has been featured in full-page photographs in newspapers. After the London Olympics, many newspapers started to make separate pages for sports.

1. GİRİŞ

Fransız spor adamı Baron Pierre de Coubertin'in "citius, altius, fortius" (daha hızlı, daha yüksek, daha güçlü) parolasıyla başlattığı girişimle ilk kez 1896 yılında Atina'da yapılan Modern Olimpiyat Oyunları, dünyanın en büyük spor organizasyonlarından biridir. Dört yılda bir düzenlenen Olimpiyat Oyunları'nda din, dil, ırk ayrımı gözetilmeksizin ülkelerinde başarılı olmuş sporcuların bir araya gelmesi ve bu sayede izleyenlerle birlikte insanlığın ortak bir idealde buluşması amaçlanmaktadır. Olimpiyat Oyunları, spor aracılığıyla dünya üzerinde barışın sağlanması hedefiyle yapılsa da dünyanın geçirdiği iki büyük savaşta üç defa kesintiye uğramaktan kurtulamamıştır. Birinci Dünya Savaşı sebebiyle 1916 yılında Almanya'nın Berlin şehrinde yapılması planlanan 6. Olimpiyat ile İkinci Dünya Savaşı sebebiyle 1940'ta Japonya'nın Tokyo şehrindeki 12. Olimpiyat ve 1944'te İngiltere'nin başkenti Londra'daki 13. Olimpiyat iptal edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti döneminde Türk Milli Takımı'nın katıldığı ilk olimpiyat Cumhuriyetin ilanından bir yıl sonra yapılan 1924 Paris Olimpiyatları'dır. Kurtuluş Savaşı sonrasında diplomatik yalnızlıktan kurtulma ve tanınma mücadelesi veren yeni Türk devleti Olimpiyatları iyi bir propaganda aracı olarak görmüştür. Kıt kaynaklarına rağmen büyük bir fedakârlık gösterip tahsisat ayırarak sporcularını Paris'e göndermiştir (Özdemir, 2013). 1928 Amsterdam Olimpiyatları'nda da Türkiye temsil edilmiş, bu olimpiyatta güreşçi Tayyar Yalaz'ın dördüncülüğü en önemli başarı olmuştur. Türkiye, 1932 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nin Los Angeles şehrindeki oyunlara maddi imkânsızlıklar sebebiyle katılamamıştır. Türk olimpiyat tarihinde ilk altın madalya 1936 Berlin olimpiyatlarında grekoromen güreşte Yaşar Erkan tarafından alınmıştır. Bu olimpiyatta Ahmet Kireççi (Mersinli) serbest stilde bronz madalya kazanmıştır (Atabeyoğlu, 1997: 60).

İkinci Dünya Savaşı nedeniyle yapılamayan iki olimpiyatın ardından 1948 yılında 14. Olimpiyat Oyunları için yer seçilirken savaş sırasında spor tesisleri sağlam durumda kalmış İngiltere'nin başkenti Londra belirlenmiştir. İkinci Dünya Savaşı'nın mağlup devletleri Almanya ve Japonya ile Sovyetler Birliği'nin katılmadığı Londra Olimpiyatları'nda 59 ülkenin sporcuları yer almıştır. Londra'nın kuzeybatısındaki Wembley'de Empire Stadyum'da 29 Temmuz-14 Ağustos 1948 tarihleri arasında yapılan 14. Olimpiyat Oyunları, Türk spor tarihi için önemli bir dönüm noktası olmuştur. 21 futbolcu, 16 güreşçi, 14 atlet, 7 binici, 4 bisikletçi, 6 eskrimci olmak üzere 68 sporcudan oluşan Türk takımı, özellikle güreşte aldığı derecelerle olimpiyatlarda ön plana çıkmıştır.

Hitler'in Alman ırkının güç gösterisine dönüştürmeye çalıştığı 1938 Berlin Olimpiyatlarının ardından çıkan İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra yapılan 1948 Londra olimpiyatları, Türk spor tarihinin önemli bir dönüm noktasıdır. Türk Milli Takımının 6 altın, 4 gümüş ve 2 bronz madalya kazanarak ülke sıralamasında 7.

bitirdiği 1948 Londra Olimpiyatları, Türkiye'nin sportif anlamda kazandığı ve milletçe kutladığı ilk büyük başarı olarak tanımlanabilir. Londra'da Türk Milli Takımının 12 madalya birden kazanması, savaşa girmemiş ancak siyasi ve ekonomik olarak fazlasıyla etkilenmiş bir milleti sevince boğmuştur. Güreşte; Nasuh Akar, Gazanfer Bilge, Celal Atik, Yaşar Doğu, Mehmet Oktav, Mersinli Ahmet Kireççi altın madalya kazanmıştır. Halit Balamir, Adil Candemir, Kenan Olcay, Muhlis Tayfur gümüş madalya alırken Halil Kaya da bronz madalya kazanarak Türkiye'nin en çok tanınan sporcuları arasına girmiştir. Olimpiyatlara katılan ilk Türk kadın atlet olan Üner Teoman ise Londra'da 100 metre elemelerinde 6 sporcu arasında dördüncü olarak elenmiştir.

Atletizmde üç adım atlamada üçüncü olan Ruhi Sarıalp, güreş dışında bir spor branşında ilk madalyayı kazanan Türk sporcu olmuştur. Ruhi Sarıalp'in başarısından sonra Türkiye olimpiyatlarda atletizmde 50 yıldan fazla süreyle madalya kazanamamıştır. Türkiye'nin atletizmde ikinci madalyasını 2004 Atina Olimpiyatları'nda çekiş atma dalında üçüncü olan Macar atlet Adrian Annus'un dopingli çıkması ile bronz madalya kazanan Eşref Apak almıştır.

1946 yılında Stockholm'deki Avrupa Serbest Güreş Şampiyonası'nda Yaşar Doğu, Celal Atik ve Gazanfer Bilge, 1947'de Prag'daki Avrupa Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda Yaşar Doğu ile kazanılan altın madalyalar ile yükselişe geçen Türk güreşi için 1948 Londra Olimpiyatları en fazla madalyanın kazanıldığı organizasyon olmuş, bu başarıya bugüne kadar toplam madalya sayısı olarak sonraki oyunlarda ulaşamamıştır. Londra Olimpiyatları sonrasında şampiyonalarda da bu yükseliş devam etmiştir. Türk milli takımı 1950'de Stockholm'deki Dünya Grekoromen Güreş Şampiyonası'nda 1 altın, 4 gümüş, 2 bronz ile 1951'de Helsinki'deki Dünya Serbest Güreş Şampiyonası'nda 6 altın, 1 bronz madalya kazanmıştır. 1952 Helsinki Olimpiyatları'nda Türk Milli Takımı 2 altın 1 bronz kazanırken, 1960 Roma Olimpiyatları'nda altın sayısı 7'ye çıkmış, gümüş sayısı da 2 olmuştur (Atabeyoğlu, 2000: 14-19, 67-80). Londra Olimpiyatları, sonrasında güreşte kazanılan bu başarıların çıkış noktası olarak değerlendirilebilir.

Türk güreşçilerinin elde ettiği başarılarla ilgili motivasyon kaynaklarından birisi de savaş sonrasında halkın başarıya olan özlemi ve bu konudaki değerliliğinin daha önceki turnuvalarda güreşçiler tarafından deneyimlenmiş olmasıdır. 1946 ve 1947'deki Avrupa şampiyonalarında kazanılan altın madalyaların yurttan yaşattığı sevinç dalgası sporcuları olumlu etkilemiştir. Bu iki şampiyonada madalya kazanan güreşçiler de, Türkiye'ye dönüşlerinde caddeleri dolduran binlerce kişi tarafından büyük sevinç gösterileri ile karşılanmış ve bu başarılar da gazetelerde geniş yer bulmuştur.

Yurt genelinde gazeteler aracılığıyla başlatılan kampanyalar ile toplanan yardımlar, amatörlük tartışmalarını beraberinde getirmiştir. Güreşçiler Yaşar Doğu, Gazanfer Bilge, Nasuh Akar ve Halil Kaya ile atlet Ruhi Sarıalp "para yardımı aldıkları" gerekçesiyle Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi tarafından profesyonel ilan edilmiş ve bir sonraki 1952 Helsinki Olimpiyatları'na katılamamıştır.

1948 Londra Olimpiyatları, Anadolu coğrafyasında ata sporu olarak yüzyıllardır yapılagelen güreşte uluslararası düzeyde en büyük başarının kazanıldığı ilk organizasyon olması dolayısıyla da önem taşımaktadır. Güreş sporunun Türkler için özel bir anlamı vardır. Uzun bir geçmişi olan Türk güreşi daha çok karakucak adı verilen güreş türüne dayanmaktadır. Minder güreşi, bir bakıma çimende yapılan karakucak güreşinin yansımasıdır (Keten, 1993: 63). Osmanlı döneminde güreş tekkeleri ve miri toprak sistemine bağlı olarak geliştirilen “hami-mahmi” (koruyan-kollanan) sistemi, güreşin gelişmesinin temel unsuru olmuştur. Avrupalı mesenlerin sanatçıları koruması, Osmanlı sipahilerinin belli sayıda asker beslemesi gibi başta güreşçiler olmak üzere sporcular; padişahların, vezirlerin, paşa ve beylerin büyük toprak sahipleriyle kentli zenginlerin himayesine girmiştir (Fişek, 1985: 33). Osmanlı’dan Cumhuriyete uzanan süreçte bu yöntem ile gelişen güreş, yağlı ve karakucak formları ile yurdun dört bir yanında halkın en çok ilgi gösterdiği spor branşı olarak süreklilik arz etmiştir. Her ne kadar Batılılaşma akımının etkisiyle Cumhuriyetin ilanından sonra grekoromen stilde müsabakalara hazırlanılrsa da olimpiyatlarda ilk madalya 1936 yılında serbest stilde alınmıştır. Bu dönemde serbest güreşe grekoromen kadar önem verilmemişse de Anadolu’da yaygın olan yağlı güreş ve karakucak menşeli geleneğin devamlılığında bir kesinti olmamıştır. Avrupa serbest güreş şampiyonalarının ilki 1929’da yapılmasına rağmen Türkiye ancak 1946’da katılım göstermiş ve 3 altın, 2 gümüş ve 2 bronz madalya kazanmıştır. Londra Olimpiyatları’nda alınan başarıları bakıldığında madalya alan güreşçilerin çoğunun karakucaktan gelme olduğu görülecektir. Londra Olimpiyatları’nda Türk güreşçilerin gösterdiği üstün başarı, Türklerin ata spor kültürünün minder güreşinde başarıya dönüştürülmesi açısından oldukça önemlidir (Güven, 2012).

2. YÖNTEM

Bu çalışmada Londra Olimpiyatları’nın öncesinde ve sonrasındaki gelişmelerin gazetelerde yer alış şekli, kazanılan başarıların ülkedeki yansımaları ortaya konulmuştur. Belge tarama yöntemi ile dönemin önde gelen İstanbul gazetelerinden Akşam, Cumhuriyet, Hürriyet ve Vatan ile Ankara gazetesi Ulus, 1948 Londra Olimpiyatları çerçevesinde incelenmiştir. 5 gazetenin 1 Temmuz 1948-30 Ağustos 1948 tarihleri arasında yayınlanan nüshaları taranmıştır.

3. BULGULAR

3.1. Dönemin Siyasi ve Ekonomik Yapısı

1948 Londra Olimpiyatları İkinci Dünya Savaşı sonrası Sovyet Bloku ile ABD’nin başını çektiği batılı ülkeler arasında soğuk savaş adı verilen mücadelenin gündem güne keskinleştiği, Türkiye’de dış politikada Türk - ABD ilişkilerinde yoğun bir gündemin olduğu bir döneme rastlamaktadır. İç politikada ise İsmet İnönü’nün Cumhurbaşkanlığında Cumhuriyet Halk Partisi iktidarının son dönemi hüküm sürmektedir. Çok partili dönemin ilk yıllarında iş başında bulunan CHP hükümeti, 1948 Londra Olimpiyatları’na katılmayı önemsemmiştir. Fişek’e göre Türkiye’nin bu olimpiyatlara katılmaya ve orada başarıyla sesini duyurmaya verdiği önem,

hükümetin gözünde neredeyse Birleşmiş Milletler kurucu üyeliğiyle eşdeğerdi (Fişek, 1985: 141).

Londra'daki Yaz Olimpiyat Oyunları'ndan önce 1948 yılının Şubat ayında İsviçre'nin Saint Moritz şehrinde Kış Olimpiyatları yapılmış ve Türkiye 6 kayakçıdan oluşan bir katile ile bu oyunlara katılmıştır. 1936 yılında Garmicsh-Kirchen'deki kış oyunlarında alınan başarısız sonuçlardan sonra Türk kayakçılarının İsviçre'ye gönderilmesi ülke içinde eleştirilere yol açmıştır. Türk kayakçıları Saint Moritz'de 125 sporcu arasında 58.lik ile 94.lük arasında değişen sonuçlar almıştır (Atabeyoğlu, 1997: 71).

3.2. Olimpiyat Öncesinde Karşılaşılan Sorunlara Basının Yaklaşımı

Savaşın yol açtığı ekonomik güçlüklerin tüm dünyada etkisini şiddetle hissettirdiği bir ortamda yapılacak olimpiyatlarda ev sahibi İngiltere'nin durumu gazete sayfalarında yazı konusu olmuştur. Cumhuriyet gazetesinde Londra'daki durumu anlatan bir haberde *"Harb sonrasının zorluk ve dertlerinden kurtulabilmek mücadelesi içinde çarpınan İngilizler, milletlerin bu gayrisiyasi toplantısına, sulhün kuruluşu bakımından mümkün merteye inançla bağlanmakla beraber, Olimpiyatlara fazlasıyla muhtaç oldukları dolar ve döviz kaynağı olarak bakıyor (...) İngilizlerin en büyük derdini dışarıdan gelecek ziyaretçileri istedikleri gibi izaz (ağırlama) ve ikram etmek meselesi teşkil ediyor"* denilmiştir (Cumhuriyet, 19 Temmuz 1948: 1 ve 3).

Ekonomik güçlüklerin gölgesinde Türkiye'den olimpiyatlara gidecek kafilenin kimlerden oluşacağı ve sayısı meselesi de gündemi oldukça meşgul etmiştir. Olimpiyat oyunlarına katılacak katile, sporu yöneten devlet kurumu olan Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürlüğü tarafından belirlenmiştir. Uluslararası Olimpiyat Komitesi'nin (UOK) mevzuatına göre hükümete karşı bağımsız olması ve seçimle iş başına gelmesi gereken Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, 1939'da çıkarılan bir yönetmelikle Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'ne bağlıydı. UOK, bir sonraki olimpiyat olan 1952 Helsinki Olimpiyatları'na kadar bu durumun düzeltilerek seçim mekanizmasının işletilmesini istemiştir (Fişek, 1985: 142). Türkiye'deki spor yönetiminin devletçi yapılanmasına rağmen Uluslararası Olimpiyat Komitesi Türkiye'yi Londra'daki olimpiyatlara davet etmiştir. Türkiye, Beden Terbiyesi ve Spor Genel Müdürü Vildan Aşır Savaşır'ın katile başkanlığında 18 yönetici ve 68 sporcu ile Londra'da temsil edilmiştir.

İkinci Dünya Savaşı ile başlayan yokluk dönemi, sportif faaliyetlere devletin bütçe ayırmasını zorlaştırmaktaydı. Olimpiyatlardan önce devlet tarafından yapılan düzenlemeler kapsamında oyunlara katılım için 1948 yılı bütçe kanununda değişiklik yapılarak Beden Terbiyesi Genel Müdürlüğü'ne 140.000 lira ek ödenek verilmiştir (Hürriyet, 5 Temmuz 1948: 5).

Savaş sonrasının ekonomik olarak zor koşulları 1948 Londra Olimpiyatları'na da yansımış, devlet yöneticileri israfı önleyici tedbirlere başvurmuştur. Sporcu ve yöneticilerin masrafları kendileri ödeseler dahi eşlerini ve yakınlarını götürmeyecekleri açıklanmıştır (Cumhuriyet, 5 Temmuz 1948: 1). Akşam gazetesi, olimpiyatların ardından prensip kararına rağmen olimpiyat kafilesine katılanlar

olduğu ve Londra'daki kamptan yararlanmalarına izin verildiğini iddia etmiştir (9 Ağustos 1948: 3).

Uygulanan tasarruf tedbirlerinden antrenörler de etkilenmiştir. A Milli Futbol Takımını çalıştıran, aynı zamanda Fenerbahçe'nin teknik direktörlüğünü yapan Macar antrenör Molnar kafiye listesinde ismi açıklanmış olmasına rağmen Londra'ya götürülmemiştir. Milli Takım antrenörü Molnar, Londra'ya götürülmemesine tepki göstererek ani bir kararla ülkesine dönmüştür (Cumhuriyet, 25 Temmuz 1948: 1, 3).

Olimpiyat oyunlarına götürülen sporcuların yanında giden idarecilerin sayısı, Akşam gazetesi tarafından eleştiri konusu yapılmıştır. Vela Nurettin imzasıyla yayınlanan bir köşe yazısında *"Amerikalılar 400 sporcuya yalnız iki adet idareci göndermişlerken biz onlarınkinden 7-8 defa daha az sporcularımızın başında 12-15 (hile-i şeriyeye) yapıp on beş idareci yolladık"* ifadeleri yer almıştır (Akşam, 1 Ağustos 1948: 2).

Gazetelerde Londra'ya gönderilen sporcuların branşlarıyla ilgili eleştiriler de yapılmıştır. Akşam gazetesi yazarı Adil Giray, Londra'ya güreşçi ve binicilerin gönderilmesine rağmen kafilde boks, basketbol ve yüzme branşlarında sporcu bulunmamasını olimpiyatlarda katılımın esas olduğunu vurgulayarak şöyle eleştirmiştir: *"1924, 1928, 1936 olimpiyatlarına iştirak şeklimiz hep böyle aynı intizamsızlıkla ve dedikodularla geçmiştir. Görüyoruz ki bir ilerleme olmamıştır. Mısırlıların 4.5 yüz bin lira tahsisat ile Londra'ya 150'ye yakın bir sporcu kafilesi göndermeleri dikkate değerdir. Olimpiyatlara yalnız kazanmak için gidilmiş olsaydı bugün Londra'yı dolduran 6000 atlet yerine 600 yahut 150-200 atlet görmüş olurduk. Olimpiyat oyunları daha fazla milletin arasında dostluğu sevişmeyi kuvvetlendiren ve binlerce genci bir araya toplayan dünyanın en muazzam bayramıdır. Bu eşsiz dünya bayramına biz de 150-200 sporcu gönderebilseydik"* (Akşam, 31 Temmuz 1948: 4).

3.3. Olimpiyatlarla İlgili Yazı Müsabakası

Cumhuriyet gazetesi, organizasyon öncesinde olimpiyatlarla ilgili bir yazı müsabakası tertiplemiştir. Gazetede kurulan jürinin incelemesi sonucunda birinciliği kazanan Jale Günay, Londra Olimpiyatları'nı yerinde izlemekle ödüllendirilmiştir (Cumhuriyet, 1 Temmuz 1948: 4). Jale Günay'ın yolculuğuyla ilgili olarak gazetede haberde *"İngiliz Olimpiyat Birliği'nin resmi mecmuası World Sports ve diğer sekiz memleketin sekiz gazetesi ile müştereken tertib ettiğimiz Olimpiyat Yazı Müsabakasını memleketimizden Bayan Jale Günay kazanmıştı. Okuyucumuzun pasaportu hazırlanmaktadır. Londra'dan dün aldığımız malumata göre Bayan Jale Günay ve müsabakayı diğer memleketlerde kazananlar için Londra'nın meşhur Cumberland otelinde banyolu birer hususi oda hazırlanmıştır"* denilmiştir (Cumhuriyet, 6 Temmuz 1948: 1). Olimpiyatları Londra'da izleyen Jale Günay, organizasyonun ardından Cumhuriyet gazetesi muhabiri Haluk Durukal ile birlikte Londra radyosunda birer konuşma yapmıştır. Cumhuriyet gazetesindeki *"Okuyucularımıza Londra radyosundan iki hitabe"* başlıklı haberde Jale Günay'ın şu cümlesi başlık olarak verilmiştir: *"İstiklal Marşımızın nağmelerini şimdi Londra'da birçok ağızdan duyuyorum"* (Cumhuriyet, 10 Ağustos 1948: 1). Gazetede Jale Günay'ın Londra Belediye başkanı ile çekilmiş bir fotoğrafının altında şu cümle yazılmıştır: *"Londra'dan dünkü uçak postası ile gelen yukarıdaki resimde Olimpiyat yazı müsabakamızı kazanan okuyucumuz Jale Günay'ı"*

müsabaka birincileri şerefine verilen bir ziyafette Londra Belediye Reisi ile konuşurken görüyorsunuz” (Cumhuriyet, 11 Ağustos 1948: 1).

3.4. Türk Kafilesinin Gidişi ve Oyunların Başlaması

Olimpiyatlar için sporcuların Londra’ya kafileler halinde gidişi, fotoğraflarla gazetelerde geniş yer bulmuştur. Dünyada sivil havacılığın yeni yaygınlaştığı dönemde uçağa binenlerin sayısı az olduğundan, Türk kafilesinin uçağa binerken ve inerken fotoğrafları da gazete sayfalarında yer almıştır. İstanbul’dan başlayıp Atina, Roma, Korsika ve Brüksel’de verilen yakıt molalarıyla yaklaşık 15 saat süren uçak yolculuğu, ayrıntılı bir şekilde okuyucuya aktarılmıştır.

Olimpiyatlar öncesinde Ulus gazetesinde Pan Amerikan şirketinin “Olimpiyatlara uçakla gidiniz” başlıklı bir ilanı yer almıştır: “24 Temmuz’dan 14 Ağustos’a kadar Londra dünyanın spor merkezi oluyor. 14üncü Olimpiyat için 53 millet mümessillerini gönderiyorlar. Ve Pan Amerikan – Dünyanın en tecrübeli hava hattı- sizi Londra’ya birkaç saatte götürür. Sizin de seyahatınızı hazırlamak için vaktiniz vardır. Çünkü Clipper ile Londra’ya daha geç hareket edebilirsiniz ve orada fazla kalabilirsiniz. Her türlü tafsilat almak ve yerlerinizi ayırtmak için Seyahat Acentanıza veya Pan Amerikan World Airways şubesine müracaat ediniz” (Ulus, 25 Ocak: 7). Cumhuriyet gazetesinde olimpiyat kafilesinin gidişi ile ilgili haberde de “Türk Olimpiyat kafilesinin ilk grubu Temmuzun 22’sinde dört motorlu bir Belçika uçağı ile hareket edecektir” denilmiştir (Cumhuriyet, 20 Temmuz 1948: 1).

Hürriyet gazetesi, olimpiyatlara gidecek son kafilenin hareketini geniş şekilde duyurmuştur. Haberde fotoğraflarla detaylı bilgi verilmiş, olimpiyatın yapılacağı stadyumun fotoğrafları da kullanılmıştır (Hürriyet, 25 Temmuz 1948: 1 ve 6). Akşam gazetesindeki “Türk sporcuları Londra’da” başlıklı haberde “Olimpiyat oyunlarına iştirak edecek olan sporcularımızın 44 kişiden müteşekkil ilk büyük kafilesi dün akşam bir İngiliz uçağı ile Londra hava meydanına gelmiştir. Meydanda sporcularımız olimpiyat tertip komitesi tarafından karşılanmıştır. (...) Oyuncular olimpiyat oyunları esnasında kalacakları Cambridge kampına gitmişlerdir” denilmiştir (Akşam, 24 Temmuz 1948: 5). Cumhuriyet gazetesi muhabiri Cem Atabeyoğlu’nun ikinci kafile Londra’ya uğurlanırken yaptığı röportajlarda Celal Atik’in “Bütün arkadaşlar tam form üzerindedir. İnşallah serbest güreşte şampiyon oluruz. Greko-Romen takımımızın da Yaşar, Gazanfer ve benimle takviye edileceği söyleniyor. Ben kendime, evvel Allah güveniyorum. Greko-Romene de iştirak edersem onda da Yaşar ve Gazanfer ile birlikte iyi dereceler alabiliriz. Ancak altı kilo fazlayım onu nasıl atacağımı düşünüyorum” sözlerini aktarmıştır (Cumhuriyet, 26 Temmuz 1948: 4).

Cumhuriyet gazetesinde Haluk Durukal ve Ömer Besim Koşalay tarafından kaleme alınan “Olimpiyat mektubu. Bizim çocuklarla bir arada” başlıklı yazıda kampla ilgili gözlemler anlatılmıştır: “Kampın giriş kapısına yaklaşınca etrafınızı yüzlerce imza meraklısı kadın erkek çocuk alıyor. Görmeyin öyle bir yalvarışları var ki hiç birini kıramazsınız (...) Birazdan Ulvi Yenal’la antrenmana çıkacak olan takım için top istemeye gittik. Yenal diyor ki, ‘Nasıl Münih’e bira ile gidilmez derlerse, İngiltere’ye de top götürülmez’ dediler. Onun için topsuz geldik (...) Merasim yerinde bir de baktım ki isimlerini yazmayayım bizimkilerden bir kaç Kanadalı kızların etrafında pervane. Nereden

gördü ise yine uzaktan gene Ulvi Yenal koşarak geliyor, hem de söyleniyor, 'vallahi çocuklar pasaportum cebimde döner gidiveririm. İdarecileri çok görenlerin kulakları çınlasın, bunlar beş yaşında çocuktan farksız' (Cumhuriyet, 26 Temmuz 1948: 4).

Olimpiyat meşalesinin Londra'ya getirilmesi gazetelerin birinci sayfasından duyurulmuştur. Cumhuriyet gazetesinde meşalenin İtalya'ya ulaştığıyla ilgili Atina çıkışlı haber şöyledir: *"Olimpiyad meşalesi dün Yunanistan'dan İngiltere'ye doğru yoluna devam etmiştir. Meşale Korfuda bir İngiliz harb gemisinin komutanına teslim edilmiştir. İngiliz komutanı da Olimpiyad meşalesini İtalyaya götürerek orada İtalyan atletlerine devretmişlerdir"* (Cumhuriyet, 20 Temmuz 1948: 3). Akşam gazetesi, *"Londra halkı sabahın erken saatlerinden beri ayakta bulunuyor"* başlığıyla logo altından verdiği manşet haberinde şu ifadelerle yer vermiştir: *"Olimpiyat meşalesini Londra'ya getirmekte olan atleti 5 km uzunluğunda otomobil kafesi takip ediyor. Halk siyasi hadiseleri bir tarafa bıraktı, herkes olimpiyatlara meşgul oluyor"* (Akşam, 29 Temmuz 1948: 1). Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi Genel Sekreteri Burhan Felek, olimpiyatlara giderken yazdığı yazıda milliyetçi duygulara vurgu yapmıştır: *"Dördüncü defa olarak Türk milleti Olimpiyadlar mücadelesine atılıyor. Türklük namına giriştiğimiz bu mücadeleye girenlere dördüncü defadır refakat ediyorum. Bunlar Mehmed, Ahmed, Ali, Veli değildirler. Bunlar Türkiye'nin spor hesabında yetiştirdiği ve seçtiği ümidlerdir. Ona 18 milyon halk heyecanını bağlamış, gönlünü vermiştir. 60 kiloluk bir çocuk 18 milyon Türk'ün bütün cihan önünde şerefini müdafaaaya atılıyor. Bu çocuk orada yalnız kendi enerjisi, kendi bilgisi ve bu memleket ona maddi ve manevi kuvvet olarak ona ne verdiyse yalnız onunla mücehhezdir. Allahtan ve kendi güveninden başka yanında sadece Türklüğün verdiği kalb kuvveti vardır"* (Cumhuriyet, 23 Temmuz 1948: 3).

29 Temmuz-14 Ağustos 1948 tarihleri arasında İngiltere'nin başkenti Londra'da başlayan olimpiyat oyunları, Kral VI. George tarafından açılmıştır. Türk Milli Takımı'nın 68 sporcu ile katıldığı olimpiyatların açılışında bayrağı güreşçi Muharrem Candaş taşımıştır (İstanbuluoğlu, 2008: 191). Londra Olimpiyatlarının açılış töreni de gazetelerin 1. sayfasından okuyuculara duyurulmuştur: *"14. Olimpiyat Oyunlarını İngiltere Kralı dün resmen açtı. Wembley Stadyumu'nu dolduran 84.000 seyirci önünde 59 millete mensup 5000 atlet resmigeçit yaptı"* (Hürriyet, 30 Temmuz 1948: 1). *"Bütün Londra ayakta idi. 7000 güvercin havaya salındı."* (Akşam, 30 Temmuz 1948: 1). Vatan gazetesindeki haberde ise dönemin askeri eğitimi önceleyen anlayışına uygun olarak, *"Muntazam adımlarla geçen Türk sporcuları çok alkışlandı"* ifadesi başlıkta kullanılmıştır (Vatan, 30 Temmuz 1948: 1).

İkinci Dünya Savaşı sonrası dönemde yiyecek maddesi kıtlığı, olimpiyatların olduğu dönemde de birçok Avrupa ülkesinde olduğu gibi İngiltere'yi de etkilemekteydi. Türkiye'de de savaş yıllarının karne ile gıda kısıtlaması uygulamaları mevcuttu. TMOK Genel Sekreteri ve Cumhuriyet gazetesi yazarı Burhan Felek, Olimpiyatlar dönüşü izlenimlerini yazarken, *"Londra'da bildiğiniz her şey karne ile. Bir dükkândan limon şekeri almak istedik. Bizden karne istediler. Biz kamptayız ya, farkına varmıyoruz. Yumurta ender bir metadır. Limon ise ender bulunan bir cevher (...)* Londra'yı bir lüks memleketi zannetmek, İstanbul'u bir mahrumiyet şehri sanmak kadar hatalıdır" ifadelerini kullanmıştır (Cumhuriyet, 10 Eylül 1948: 2). Olimpiyat

organizatörleri, beklenmeyen masraflar yüzünden bir olimpiyat köyü kurmaktan vazgeçtiğinden erkek sporcular ordu mensuplarının kaldığı barakalarda, kadınlar da okullarda yatırılmıştır. Londra'da fırıncılar, misafir sporcular için beyaz ekmek yaparken, Londra halkı hala siyah ekmek yiyordu (Koryürek, 2003: 42).

Bu koşullarda gerçekleşeceği bilinen olimpiyatlar için Türk kafilesine aşçı Mehmet Aksoy ile yamağı Servet Zengin de dâhil edilmiş, sporcuların yemekleri bu ekip tarafından hazırlanmıştır. Akşam gazetesi yazarı Adil Giray, aşçı götürülmesi konusu ile ilgili olarak, *"Bu sıralar Londra'ya giden bir Türk aşçıdan söz ediliyor. Londra'daki kampta Türk yemekleri hakkında propaganda yapacakmış ve reklam unsuru olarak bu aşçının gönderilmesi tenkide uğramamalı idi. Fakat bu aşçıyı bir müsabaka açarak seçmiş olsaydık fena mı olurdu?"* şeklinde bir eleştiride bulunmuştur (Akşam, 31 Temmuz 1948: 4). Akşam gazetesi yazarı Cemalettin Bildik de olimpiyatlar sonrasında Türk yemeklerinin çok beğenildiğini yazmıştır (Akşam, 21 Ağustos 1948: 5). Hürriyet gazetesi yazarı Hikmet Bil Londra'da yiyecek kıtlığıyla ilgili çıkan haberlerin doğru olmadığını, *"İdareciler açlık iddiasını reddediyorlar"* başlığıyla savunarak *"Kafile idarecilerinden Burhan Felek aç kaldığımız rivayetlerini yalanladı. Hele şu aslanlara bir bakın dedi ve ilave etti: Artan erzakımızı bir çocuk hastanesine terk ettik"* diye yazmıştır (Hürriyet, 21 Ağustos 1948: 6).

3.5. Güreşte Başarı Haberleri

Olimpiyat oyunlarının başlamasıyla birlikte Türk güreşçilerinin elde ettiği başarılar, gündemdeki dünya siyasetiyle ilgili haberleri ikinci plana atmaya başlamıştır. Akşam gazetesi Türk güreşçilerinin ilk başarılarını, *"Güreşçilerimiz dün parlak muvaffakiyet kazandılar"* başlığıyla duyurmuş ve haber şu şekilde yer almıştır: *"Yaşar, Gazanfer, Celal, Nasuh ve Adil tuşla galip geldiler. Muhtelif müsabakalar devam ediyor bunlardan bazılarında derece aldık. Olimpiyatlar halk efkârını ve gazeteleri fazla meşgul etmekle birlikte Berlin vaziyeti de ilgi ile takip ediliyor. Moskova'daki Amerikan, İngiliz ve Fransız büyük elçilerinin Rus Dışişleri Bakanı Molotof ile görüşmek istedikleri zaman kendilerine Molotof'un Moskova'da bulunmadığı yolunda cevap verilmesi hayret uyandırmıştır"* (Akşam, 31 Temmuz 1948: 1.)

Gazetelerde olimpiyatlarla ilgili haberler milli duygularını ön plana çıkaran bir dil kullanılarak okuyuculara duyurulmuştur. Başarılar kazanıldıkça, başlıklarda Türk sporcuları için övücü sıfatlar kullanılmıştır: *"Aslan güreşçilerimizin kazandıkları ilk zafer"* (Cumhuriyet, 31 Temmuz 1948: 1). Ankara'da yayınlanan Ulus gazetesi birinci sayfasının manşetini ve arka sayfası olan 8. sayfasını Londra'dan gelen olimpiyat haberlerine ayırmıştır. *"Olimpiyatların 3. günü de bizim için çok başarılı geçti. Güreşçilerimiz dün 14 galibiyet aldı"* manşetiyle verilen haberde *"Durumumuz çok iyi. Şampiyonluğa yaklaşıyoruz. İsveçliler şimdilik çok yakından bizi takip ediyorlar. Dr. Rasim Adasal bildiriyor: Bütün nazarlar güreşçilerimizde. Elde edilen başarılar futbol ekibimizin maneviyatını da kuvvetlendirdi"* başlıklarını kullanmış ve güreş müsabakalarının sonuçlarını ve puan durumlarını detaylı olarak 1. sayfasında yayınlamıştır. Gazetenin 8. sayfasında ise *"Olimpiyatlarda 3. gün"* başlığı altında diğer spor branşlarındaki gelişmelere yer verilmiştir. Ulus'ta *"Atletizmde dün müsabakaların bir kısmı sona erdi, yeni rekorlar kırıldı. Kadınlar arası 100 metre süratte Bn. Teoman dördüncü geldi"* başlıkları

kullanılmıştır (Ulus, 1 Ağustos 1948: 1 ve 8). Hürriyet gazetesi, Türk güreşçilerinin ilk başarılarını *“Güreşçilerimiz dün girdikleri karşılaşmalarda galip geldiler. Türk güreş takımı şampiyonluğa aday”* başlığı ile duyurmuştur (Hürriyet, 1 Ağustos 1948: 1). Ulus gazetesi *“Serbest güreşlerin geniş tafsilatı B.Vehbi Emre anlatıyor”* başlığı altında *“Bütün güreşçilerimiz üçer defa güreştiler. Celal kilosunu düşürmekle meşgul. Gazanfer’in süratine bütün güreşçiler hayran kaldı. 22 müsabakadan 20 zafer kazandık. Nasuh artık ikinci olmamaya karar verdi”* ifadelerine yer vermiştir.

Türk güreşçilerinin 2 Ağustos 1948 günü yapılan serbest stil müsabakalarında 4 altın ve 2 gümüş madalya kazanması, Türk basınında birbirine benzer büyük manşet ve fotoğraflarla duyurulmuştur. Türk güreşçilerinin başarıları gazetelerin 1. sayfalarında logo altında tam sayfa olarak işlenmiştir. *“Büyük zafer günümüz”* başlığını kullanan Hürriyet gazetesi, Türk güreşçilerinin ressam tarafından çizilen fotoğrafları, mayolarını kırmızı üzerinde ay-yıldızlı formlarıyla, kırmızı fon önünde montaj yapılmış haldeki fotoğraflarına 1. sayfadan yer vermiştir (3 Ağustos 1948, Hürriyet: 1). Cumhuriyet gazetesi *“Güreşçilerimiz dünya şampiyonu”* başlığının altında *“Görülmemiş zaferler silsilesi sözü her ağızda dolaşüyor”* demiştir (Cumhuriyet, 3 Ağustos 1948: 1). Birinci sayfasında *“3 günlük çok çetin karşılaşmalardan sonra güreşte olimpiyat şampiyonu olduk”* manşetiyle çıkan Ulus gazetesi, arka kapak sayfasında da *“Empres Hall alkıştan inledi. Gazanfer’in güreşleri kalbleri durduracak kadar heyecanlı oldu. Aslan çocuklarımız birbiri peşinden rakiplerinin sırtını yere getirdiler”* başlıklarını kullanmıştır (Ulus, 3 Ağustos 1948: 6). Türk güreşçilerinin galibiyetle biten müsabakaları tek tek ayrıntılarıyla anlatılmıştır. Akşam gazetesi 1. sayfasının manşetinde *“Güreşçilerimiz dünya şampiyonu”* başlığı altında şu ifadelerle yer vermiştir: *“Binlerce halk ayağa kalkarak güreşçilerimizi hararetle alkışladı. Sporcularımız minderden tribüne kadar omuzlarda taşındı. Gazeteler ‘Görülmemiş zaferler silsilesi’ diyor.”* Gazete ayrıca Londra radyosunda İstiklal Marşı’nın çalındığına da değinmiştir (Akşam, 3 Ağustos 1948: 1). Vatan gazetesi, *“Londra Olimpiyatları’nda Türk güreşçilerinin büyük zaferi. Güreşte dünya şampiyonu olduk”* başlığını ve *“Yaşar, Celal, Gazanfer ve Nasuh dünya şampiyonu. Halit Balamir ve Adil Candemir dünya ikincisi”* alt başlığını kullanmıştır. Birinci sayfasının tamamını olimpiyatlara ayıran Vatan, futbol milli takımının fotoğrafıyla verdiği diğer büyük haberde *“Milli takımımız Çinlileri 4-0 mağlup etti”* başlığıyla haberi duyurmuştur (Vatan, 3 Ağustos 1948: 1).

Türk güreşçilerinin serbest stildeki başarılarının yankıları ertesi gün de devam etmiş ve siyasi konular olimpiyat haberlerinin oldukça gerisinde kalmıştır. İzleyen günün gazetelerinde serbest stilin ardından başlayan grekoromen güreşlerde Türk sporcuların aldığı 7 galibiyetin 2’sinin tuşla olduğu vurgulanmıştır. Tam sayfa yayınlanan haberlerde *“Şeref direğinde dalgalanan ay yıldızlı Türk bayrağı. İngiliz Kralı, aslan güreşçilerimizi kabul etti. Wembley Stadı’nda yapılan muazzam törende bayrağımız dört defa şeref direğine çekildi. Dört defa milli marşımız çalındı. Cumhurbaşkanı İnönü güreşçilerimizi tebrik etti”* başlıkları kullanılmıştır (Vatan, 4 Ağustos 1948: 1). Cumhuriyet gazetesinde *“Olimpiyatlarda dün 4 defa İstiklal Marşımız çalındı”* başlıklı haberde şu detay yer almıştır: *“Dün Wembley stadında serbest güreş dünya şampiyonlarına madalyaları verilirken, yapılan törende şanlı bayrağımız şeref direğine 6 defa çekilip İstiklal*

Marşı üst üste dört defa çalınınca seyircilerden biri ayağa kalkarak şu nükteyi yaptı: Biraz da başka hava dinlesek” (Cumhuriyet, 4 Ağustos 1948: 1). Olimpiyatta elde edilen başarılar, çoğunlukla siyasi konulara değinen yazarların köşelerine de girmiştir. Halide Edip Adıvar “Olimpiyattan Siyasete” başlıklı yazısında “... son günlerde yerli ve ecnebi gazeteleri okurken bütün bu meseleler kafamın gözünün önünde resmi geçit yaptı durdu. Fakat bu karışık ve çetin geçit ortasında daha doğrusu pehlivanlarımız gözümü ve gönlümü hoş etti” ifadelerini kullanmıştır (Akşam, 4 Ağustos 1948: 5). Ulus gazetesi “Sporcularımızın yeni galibiyetleri. Şanlı bayrağımız dün altı defa şeref direğine çekildi” başlığı altında güreşçiler Mersinli Ahmet ve Mustafa Çakmak’ın yanı sıra üç adım atlamada üçüncü olan Ruhi Sarıalp’in de fotoğrafına yer vermiştir (Ulus, 4 Ağustos 1948: 6).

Grekoromen stildeki güreşler devam ederken gazeteler, sona eren serbest stildeki müsabakalardan şampiyonluk elde eden Türk güreşçileri hakkında dış basında çıkan haberleri de okuyucularına duyurmuştur. Akşam gazetesi “Güreşçilerimiz dün de büyük muvaffakiyetler kazandılar” başlığını atarak yabancı basının da Türk sporcularını takdir ettiğini şöyle dile getirmiştir: “İngiliz spor gazeteleri Türk güreşçilerinden hayranlıkla bahsediyorlar. Güreşçilerimizin kuvvetini, maharetini ve nezaketini taktirle yazıyorlar. Güreşçilerimiz hakkında bir İngiliz spor gazetesi şunları yazıyor: Türk güreş ekibinin hakikaten akıla sığmaz mukavemeti, muazzam kuvveti ve büyük tekniği karşısında her millet handikape oldu. Bir başka yazıda dünya yüzünde hiçbir millet bu kadar yüksek kaliteli rakiple birbirlerine karşı koymamıştır. Türk takımının bunların arasından bu kadar bariz bir farkla yükselişi en çok onların harikuladeliğini göstermektedir deniliyor” (Akşam, 5 Ağustos 1948: 1). Ayrıca güreşçilerin ailelerinin sevincine de yer verilmiştir: “Celal Atik ve Yaşar Doğu’nun evlerinde. Her iki aile de bayram yapıyor” (Hürriyet, 5 Ağustos 1948: 1.).

Türk güreşçilerinin grekoromen stilde elde ettiği başarılar da yine 1. sayfalardan duyurulmuştur. Vatan gazetesi “Mersinli Dünya Şampiyonu oldu” başlığıyla verdiği haberde “Mehmet Oktav, dünya şampiyonluğuna gidiyor. Kenan ile Halil bugün son güreşlerini yapacaklar” başlıkları da yer almıştır (Vatan, 6 Ağustos 1948: 1). 1948 yılında hicri Ramazan ayına denk gelen olimpiyatlar devam ederken Ulus gazetesi 6 Ağustos 1948’de başlayan Ramazan Bayramı dolayısıyla Kızılay özel sayısı çıkarmış ve bu gazeteye “1948 olimpiyatlarında güreşçilerimizin ikinci büyük başarısı. Greko-Romende dünya ikincisiyiz” başlığını atmıştır (Ulus Kızılay sayısı, 7 Ağustos 1948: 1). Ulus gazetesi bayramın ikinci günü yayınlanan Kızılay sayısında ise “Güreşçilerimiz var olsun. Bayrağımız Vembley Stadında dün de şerefle yükseldi. Türk sporcuları bu olimpiyattaki başarılarından sonra spor dünyasında en iyi tanınan ve en ziyade saygı gören milletler arasında yer almış bulunuyor” demiştir. Aynı gazetenin birinci sayfasında atletizm müsabakalarının sona erdiğinin duyurulduğu haberde “Şevki Kuru maraton koşusunda 41 atlet arasında 20. geldi” ifadesi yer almıştır (Ulus Kızılay sayısı, 8 Ağustos 1948: 1).

Türk Milli Takımı güreşçileri, madalyaların çoğunu tuş ile almış, o dönemde 20 dakika süren güreş müsabakalarında kısa sürede sonuca gitmiştir. Serbest güreşte 57 kiloda Nasuh Akar Kanadalı May’ı 2.52’de tuşla, İsveçli Wenger’i sayı hesabıyla, İsveçli Persson’u sayı hesabıyla, Belçikalı Trimpont’u 11.19’da tuşla, Fransız

Kouyos'u 13.54'te tuşla, Amerikalı Leeman'ı 8.52'de tuşla yenerek olimpiyat şampiyonu oldu. 62 kiloda Gazanfer Bilge İranlı Saidan'ı 9.13'te, Macar Toth'u 4.01'de, Fransız Hietala'yı 11.10'da tuşla yendi. İsveçli Sjolin'i de sayı hesabıyla yenerek olimpiyat şampiyonu oldu. 67 kiloda Celal Atik, Amerikalı Koll'ü 7.42'de, Hintli Singh'i 5.08'de, Güney Afrikalı Ries'i 4.20'de tuşla Finli Leppanen'i sayı hesabıyla, İtalyan Nizzola'yı 5.15'te ve İsveçli Frandfors'u 4.03'te tuşla yenerek şampiyon oldu. 73 kiloda Yaşar Doğu, Hintli Bhangava'yı 2.58'de, İranlı Zandi'yi 4.05'te, Mısırlı Mustafa'yı 7.39'da, Macar Sovari'yi 7.04'te tuşla, Amerikalı Merrill'i sayıyla ve Avusturyalı Gerard'ı 6.45'te tuşla yenerek olimpiyat şampiyonu oldu. 52 kiloda Halit Balamir Finli Vitala'ya sayı ile yenildikten sonra Fransız Baudric'i sayı ile, İsveçli Johansson'u 13.27'de tuşla, İranlı Raissi'yi de sayı ile yenerek gümüş madalya kazandı. 79 kiloda Adil Candemir Avustralyalı Arthur'u 7.26'da tuşla, Kanadalı Vachon'u sayıyla, İngiliz Bowey'i 11.57'de tuşla yendi, Amerikalı Brand'a 13.24'te tuşla yenilerek Olimpiyat ikincisi oldu.

Grekoromen stilde 62 kiloda Mehmet Oktav, ilk turu maç yapmadan geçtikten sonra Finli Talosela'yı sayı hesabıyla, İsveçli Anderber'i 2.48'de tuşla, Mısırlı Kandil ile Avusturyalı Wiedner'i sayı hesabıyla yenerek Olimpiyat şampiyonluğunu kazandı. Ağır sıklitte Mersinli Ahmet Kireççi, İsviçreli Inderbitzin'i 13.51'de tuşla, İsveçli Nilsson'u 15.48'de tuşla, Finli Kangeasneiem'i sayı ile yendi. İtalyan Fantono'yu sayı ile yenerek olimpiyat şampiyonu oldu. 1936'da Berlin'de bronz madalya kazanan Mersinli Ahmet, ayağı burkulduğu için grekoromende müsabakaya çıktı ve Olimpiyat tarihinde iki olimpiyatta madalya kazanan ilk Türk sporcusu oldu. 52 kiloda Kenan Olcay Norveçli Clausen'i sayıyla, Danimarkalı Thomson'u sayıyla, Mısırlı Abdel'i 4.45'te tuşla yendikten sonra Macar Szilagyi'ye sayı ile yenildi ve sıklitinde ikinci oldu. 57 kiloda Halil Kaya Fransız Arenzana'yı 12.01'de tuşla, Yunanlı Biris'i 13.55'te tuşla yendi, Macar Bringer'e sayı ile yenildi, Mısırlı Ali'ye de sayı ile yenilerek üçüncü oldu. 79 kiloda Muhlis Tayfur Hollandalı Groot'u sayı ile yendi, Arjantinli Bolzi'yi 2.44'te tuşla yendi, Avusturyalı Vogel'i 0.52'de tuşla yendikten sonra Finli Kinnunen'e sayıyla yenildi, İsveçli Groemberg'e sayıyla yenilerek ikinci oldu. (Atabeyoğlu, 1997: 75-85).

Londra'daki Empress Hall'de üç minderde aynı anda yapılan güreş müsabakalarında Yaşar Doğu, Celal Atik ve Gazanfer Bilge'nin "üç minderde göz göze gelerek aynı anda rakiplerinin sırtlarını mindere yapıştırmaları" salonda büyük tezahürata neden olmuştur. Bu ender rastlanan olay, dünya güreş çevrelerinde yıllar yılı efsane gibi anlatılmıştır (Yıldız, 2002: 216). Olimpiyatlar sonrasında İstanbul Üniversitesi Talebe Birliği'nin düzenlediği törende Celal Atik'in anlattığı bir hatıra Cumhuriyet gazetesine şöyle yansımıştır: "Güreşler esnasında zaferde en büyük payı olan hocamız Nuri Boytorun minderin kenarından bize nasıl hareket etmemiz lazım geldiğini sesleniyor, talimat veriyordu. Bir ara üç minderde üç Türk güreşiyordu. Nuri hocanın üç mindere birden yetişmesine imkân yoktu. E, insan ne olsa dışarıdan daha iyi görüyor. Ben de, yandaki arkadaşşıma yardım edeyim dedim ve rakibime bacağımla verdim. O, bacağımla uğraşırken ben Gazanfer'in güreştiği mindere göz attım. Evvela, 'şöyle yap' diye sesleneyim dedim, fakat düşündüm ki rakibimi yendikten sonra arkadaşşıma daha iyi yardım edebilirim ve adama tuş yapproverdim. Bu sırada düdüğü çaldı. Ben, düdüğü bizim hakem çaldı zannettiğim için gelip

kolumu havaya kaldırmasını bekliyordum. Fakat yandaki mindere göz atınca bir de ne göreyim. Gazanfer işini bitirmiş, kolu havada, ortada duruyor. Onun hemen akabinde de bizim hakem gelip benim kolumu havaya kaldırdı. Daha kolum havadayken, bir düdüğü sesi daha duyuldu. Hâlbuki bizim hakem düdüğü bile ağzına götürmemişti. Ne oluyor diye üçüncü mindere baktım, bizleri kolağan eden Yaşar, görmüş ki rakibimizi yenmişiz, o da tutmuş kendi adamına tuş yapmış. Böylece üç Türk üç minderde kollarımız havada, birbirimizi seyrettik” (Cumhuriyet, 24 Temmuz 1948: 3).

İngiltere Olimpiyat Komitesi'nin resmi raporunda, Türk güreşçileri hakkında görüşler yer almıştır. “İki hatta üç kişinin kuvvetini kendisinde topladığı bir güreşçi” olarak tanıtılan Yaşar Doğu'nun minderdeki işini çok çabuk bitirmek isteyen bir azimle güreş tuttuğu kaydedilmiştir (Koryürek, 1996). Mersinli Ahmet'in Londra'daki mücadelesini yazan spor yazarı Ali Gümüş, grekoromende ağır sıklet final müsabakasının unutulmazlar arasına girdiğini belirterek şunları kaydetmiştir: “Mersinli, rakibini minderden sökmeye çalışırken İtalyan ağır sıkleti o iri yapısına rağmen minderin brandasına sarılıyor ve parmaklarıyla brandayı kavradığından Mersinli hem rakibini hem de brandayı havalandırıyordu (...) Bu zafer mücadelesinden sonra onun Olimpiyat köyünün kapısında elinde altın madalyası olduğu halde görenler oldu: “Ben Mersinli Ahmaad, Olimpiyat Şampiyonuyum” diye gelene gidene sesleniyordu ki, İkinci Büyük Savaş'tan sonraki ilk Olimpiyat Oyunlarında altın adam olması, bundan büyük sevinç duyması elbette hakkıydı” (Gümüş, 1995: 89).

Gazeteler, izleyen günlerde Türk sporcuların başarıları ile ilgili haberlere devam etmiş, yazılarda magazin detaylar yer almıştır. Cumhuriyet gazetesinde “Aslanlarımızın güreşlerine aid bilmediğimiz tafsilat” başlıklı haberde şu detaylar anlatılmıştır: “Güreş biraz uzadı mı seyirciler arasında bir ses yükseliyor: Pehlivan, yavrum senin zaferini bekleyen milletini hatırla. Güreş salonunda hep bir arada oturan Londra'daki Türk talebesi, yarısı kırmızı, yarısı beyaz kepler giymişler. Tuş olunca ‘Yaşa, varol!’ avazeleri arasında bu kepler hep birden havaya fırlıyor” (Cumhuriyet, 5 Ağustos 1948: 1). Akşam gazetesi, birinci sayfasından “Mersinli nasıl şampiyon oldu?” başlığı altında “Mersinli Ahmet 104 kiloluk İtalyan güreşçisini kömür çuvalı gibi yerden yere vurdu. En detayına kadar müsabakayı anlatıyor. El sıkıştıktan sonra güreşe başladı, on dakika maç ayakta cereyan etti. Sonra 3 dakika altta” ifadelerini kullanmıştır (Akşam, 8 Ağustos 1948: 1). Yine aynı gazetede “Burhan Felek ne diyor? Mersinli Ahmedin yanaklarına kırmızıya çeviren öpücükler” başlığı altında Mersinli Ahmet'in sempatik tavırları ile Londra'da ilgi odağı olduğu vurgulanmıştır (Akşam, 9 Ağustos 1948: 1).

Cumhuriyet gazetesinde “Bir Fransız spikerin yalanı” başlıklı haberde “Fransızlar, güreşlerde yenildiler çünkü Türk güreşçileri Hükümetten mühim mali yardımlar görerek yetişiyorlar” ifadesi yer almış ve sporcuların hükümetten destek görmediği gazetenin başlığı ile vurgulanmıştır (Cumhuriyet, 8 Ağustos 1948: 1).

Olimpiyat şampiyonu Türk güreşçilerin aileleriyle yapılan röportajlara yer verilmiştir. Akşam gazetesi “Gazanfer, Mehmet ve Kenan'ın aileleriyle bir mülakat” başlıklı haberinde güreşçilerin ailevi durumlarıyla ilgili ayrıntılara yer vermiştir: “Gazanfer dünya birincisi olunca evleneceğim demiş, dönünce evlenmesi muhtemel. Mehmet Oktav 3 çocuk babasıdır. Ailesi radyoları olmadığından müjdeyi komşularından almıştır.

Oktav evvela futbola merak etmiş, fakat yediği bir tekme üzerine güreşe başlamıştır” (Akşam, 8 Ağustos 1948: 1).

Cumhuriyet gazetesinde Haluk Durukal, Ramazan Bayramı sabahı güreşçilerle olan diyalogunu konu alan yazısında şunları yazmıştır: *“Bayram sabahı dünyanın en kuvvetli güreşçileri arasındayım. Onların arasında bulunurken emin olun ki insan kendini bambaşka hissediyor. Sanki top atsalar yıkılmayacakmışım gibi geliyor (...) Biz öteden beriden konuşurken Yaşar, Gazanfer, Celal ve Nasuh çıkageldiler. Bayram namazına gitmişler de oradan geliyorlarmış. Onlarla da bayramlaştık. Yaşar ‘Camide kimseyi bulamadık’ diye hayıflanıyordu. Gazanfer yüzünden eksik olmayan tebessümü kahkahaya çevirerek lafa karıştı: Meğerse Hindli Müslümanlar bayram namazını ikinci günü kırlarmış. Elimdeki lokum kutusunu yeni gelenlere de uzattım. Memleket hasretini dindirmek ister gibi sevinçle sarıldılar. Artık perhiz dertleri filan yoktu. Her istediklerini rahatça ve bolca yiyebiliyorlardı” (Cumhuriyet, 12 Ağustos 1948: 1 ve 2).*

Yine Cumhuriyet gazetesinde Haluk Durukal’ın gönderdiği ve *“Aslan güreşçilerimizin yendikleri dünya şöhretleri bize neler söylediler?”* başlığıyla verilen haberde şunlar yazılmıştır: *“Kanadalı: Türkler kuvvetlerini iyi ki güreşe sarfediyorlar. Aksi takdirde dünyanın hali ne olurdu? İsveçli: Greko-Romenler imdadımıza yetişmese idi güreş memleketi olan İsveç’e ne yüzle dönecektik?” İsviçreli: “Bundan sonraki maçlarda rakibimin Türk olmamasını temenni ediyorum” (Cumhuriyet, 14 Ağustos 1948: 1).*

Hürriyet gazetesi *“Bilmediğimiz gerçekler”* başlıklı haberinde güreş antrenörü Nuri Boytorun’un elde edilen başarılarında büyük rolü olduğunu ve kendisinin Londra’da 10 kilo kaybettiğini yazmıştır (Hürriyet, 13 Ağustos 1948: 6). Olimpiyat oyunlarının kapandığı yine gazetelerin 1. sayfasından duyurulurken iç sayfalarda sporla ilgili tam sayfa haberler yer almıştır. Akşam gazetesi *“Olimpiyat bu akşam kapanıyor. Türkiye genel tasnifte dünya 5.si oldu”* başlığını kullanmıştır (Akşam, 14 Ağustos 1948: 1).

Dünyanın siyasi olarak iki kutba ayrıldığı o dönemde, Demirperde ülkelerinden gelen sporcuların bazıları Londra’da yarıştıktan sonra Batı’ya sığınmışlardır (Koryürek, 2003: 44). Hürriyet gazetesinde *“Olimpiyatlara gidip hürriyeti seçenler”* başlıklı haberinde birçok Macar ve Çekoslovak idarecinin siyasi mülteci sıfatıyla İngiltere’de kaldığı ve siyasi iltica talebinde buldukları belirtilmiştir (Hürriyet, 16 Ağustos 1948: 1).

Olimpiyatlara katılan ilk Türk kadın atlet Üner Teoman, 100 metre yarışında 7. seride 4. olarak elenmiştir. Futbol Milli Takımı ise Çin’i 4-0 yendikten sonra Yugoslavya’ya 3-1 yenilerek Olimpiyat beşincisi olmuştur (Olimpiyat Oyunları’nın 100. Yılında Türkiye, 1997: 76-83).

3.6. Atletizmde İlk Madalya Sahibi: Ruhi Sarıalp

Güreşçilerin başarılarının gölgesinde kalan atlet Ruhi Sarıalp, üç adım atlamada 15 metre 02.5 santimlik derecesiyle üçüncü olarak Olimpiyatlarda Türkiye’ye atletizmde madalya kazandıran ilk sporcu olmuştur. Ruhi Sarıalp, ayrıca 4x100 metre bayrak yarışında 1. seride diskalifiye olarak elenen ekipte koşmuştur. Türkiye’de henüz büyük başarıların olmadığı atletizm branşında, Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü öğrencisi olan Ruhi Sarıalp’in, özellikle Amerika Birleşik Devletleri gibi

atletizmde ileri gelen ülkelerin atletlerine rağmen Olimpiyat üçüncüsü olması, Türk atletizmi için büyük bir başarı olarak değerlendirilebilir (Güven, 2012). Ancak bu başarının gazetelere hak ettiği ölçüde yansımadağı görülmektedir. Akşam gazetesi, güreşçilerin yanı sıra atletizmde bronz madalya kazanan Ruhi Sarıalp'in de unutulmaması gerektiğini vurgulamış ve *"Güreşçilerimizi taltif için daha şimdiden 150.000 lira temin olundu. Aslan güreşçilerimizi taltif ederken hocaları Nuri ile atletizmde bayrağımızı şeref direğine çektiren atlet Ruhiyi unutmamalıyız"* diye yazmıştır (Akşam, 21 Ağustos 1948: 6). Ruhi Sarıalp'in müsabakasına tanıklık eden bir gazeteci olmadığı için gazetelerde yeterli haber ve müsabakadan fotoğraf yer almamıştır. Bunun sebebi olarak basın mensuplarının o gün Wolhampston Stadı'nda oynanan Türkiye'nin Çin'i 4-0 yendiği futbol müsabakasını izlemeleri gösterilmiştir (Atabeyoğlu, 2001: 36). Olimpiyatlar öncesinde Londra Radyosu'nun yayını sütunlarına alan Cumhuriyet gazetesinde sonuç tahminleriyle ilgili bir haberde üç adım atlama branşı için *"İsveçli atletler bu müsabakalarda muvaffak olabilecek durumdadır. Finlandiyalılar da kuvvetlidirler. Bu müsabakada bir Türk atletin de derece elde etmesi ihtimali mevcuttur"* denilmesi İngilizlerin Ruhi Sarıalp'ten başarı beklentisini ortaya koymuştur. Aynı haberde maratonda Türk atlet Şevket Kuru'nun da derece alabileceği yazılmıştır (Cumhuriyet, 12 Temmuz 1948: 3). Cumhuriyet gazetesi yazarı Metin Toker, *"Londra'dan dönen gençlerle yarenlik"* başlıklı yorumunda Ruhi Sarıalp'le yaptığı görüşmeyi aktarırken, *"Güreşçiler, kendi sıkletlerinde nihayet altı yedi kişi ile çarpıştılar. Halbuki atletler elemelerden finale kadar en aşağı 50-60 müsabıkla çekiştiler. Ruhi, soyadına uygun, sarışın ve son derece nazik, kültürlü bir genç. Olimpiyatlarda diyor, en büyük alakayı atletizm çekiyor. Bir atletizm müsabaka 80-100 bin kişi geliyor da o İngilizlerin bayıldığı futbol maçlarını on bin kişi seyretmiyor"* ifadelerini kullanmıştır (Cumhuriyet, 23 Ağustos 1948: 3).

3.7. Kafilenin Dönüşü

14 Ağustos 1948 günü sona eren müsabakaların ardından Türk sporcuları iki kafile halinde yurda dönmüştür. Futbolcular, eskrimciler ve atletlerden oluşan ilk kafile 17 Ağustos'ta, güreşçilerin bulunduğu kafile ise 20 Ağustos'ta uçakla yurda dönmüş ve büyük bir coşkuyla karşılanmıştır. İstanbul'da Yeşilköy havaalanından Taksim'e kadar yollarda toplanan vatandaşlar sevgi gösterinde bulunmuştur. Sporcuların özel tren vagonuyla gittikleri Ankara ve İzmir'de halkın yoğun katılımıyla gerçekleşen törenler düzenlenmiştir.

Türk Milli Takımı'nın Türkiye'ye dönüşü de gazetelere geniş şekilde yansımış ve güreşçiler için övgü dolu ifadeler kullanılmıştır. Akşam gazetesi birinci sayfasından Türk sporcularının gelişini *"İstanbul arslan güreşçilerimizi bugün heyecanla karşılayacak. Türk güç ve kuvvetinin timsallerini getiren uçak saat 16.30'da geliyor"* başlığıyla duyurmuştur (Akşam, 20 Ağustos 1948). Hürriyet ise birinci sayfasının yarısı büyüklüğünde habere *"Arslan güreşçilerimiz bugün geliyorlar"* başlığını atmıştır (Hürriyet, 20 Ağustos 1948).

Londra'dan madalya ile dönen sporcular için büyük şehirlerde kutlamalar düzenlenmiştir. Karşılama haberleri gazetelerde büyük fotoğraflarla yer almıştır. Akşam gazetesi, birinci sayfasından *"Güreşçilerimiz coşkun tezahüratla karşılandı. Yarın"*

şampiyonluk madalyaları İnönü Stadı'nda kendilerine merasimle verilecek. Yollarda tezahürat" ifadelerini kullanmıştır (Akşam, 21 Ağustos 1948). Birinci sayfasına "Dünya şampiyonlarımızı iftiharla kucakladık" başlığını atan Cumhuriyet'te şu cümleler dikkat çekmektedir: "Uçağın vaktinden çok evvel gelişi maalesef birçok İstanbulluları onları alkışlamak zevkenden mahrum bıraktı. Hava meydanına gelenler, otomobil ve otobüslerle alaya yarı yolda katılanlar, yollarda ve meydanlarda toplananlar, aslanlarımızı kucaklayıp omuzlarında taşıyarak bütün yurdun duyduğu büyük sevince tercüman oldular" (Cumhuriyet, 21 Ağustos 1948: 1). Güreşçilerin yurda dönüşü ile ilgili Hürriyet gazetesi "Hürriyet'in arslan güreşçilere hediyesi. Altın kronometreler İnönü Stadı'nda güreşçilerimize takdim edilecek" diye yazmıştır. Gazete 6 güreşçinin ayyıldızlı mayolu renkli çizimine yer vermiştir. Hürriyet gazetesinin güreşlerle ilgili haberindeki "Rakibini 59 saniyede mağlub eden Gazanfer diyor ki: "Gong vurdu, bir de baktım bizim rakip yerde!" ifadesi dikkat çekmektedir (Hürriyet, 21 Ağustos 1948: 1 ve 6). Cumhuriyet gazetesi, tam sayfa ayırdığı haberde altın madalyalı güreşçilerin renkli büyük boy fotoğraflarını kullanarak "Dünya şampiyonlarımız bugün geliyorlar" başlığını atmıştır (Cumhuriyet, 21 Ağustos 1948: 1).

İstanbul'da 22 Ağustos'ta Dolmabahçe Stadı'nda düzenlenen ve binlerce kişinin tribünleri doldurduğu törende güreşçiler ve antrenör Nuri Boytorun ile Ruhi Sarialp'e diploma verilmiştir.

Gazeteler, Türkiye'ye dönüşte yaşananlara magazin unsurlar da katarak geniş şekilde yer ayırmıştır. Akşam gazetesinde "Güreşçilerimiz bu sabah abideye çelenk koydular. CHP aslanlarımıza kıymetli hediyeler verdi. Gece vali namına büyük ziyafet verildi" (Akşam, 22 Ağustos 1948: 1) ifadesi dikkat çekerken aynı gazetede "Olimpiyat dönüşü cihan pehlivanı Mersinli evlenmeye karar verdi!" denilmiştir (Akşam, 22 Ağustos 1948: 5).

Cumhuriyet gazetesi yazarı Metin Toker, "Londra'dan dönen gençlerle yarenlik" başlıklı yorumunda Celal Atik'le ilgili olarak "Siz dünya şampiyonu Celal Atik'in olimpiyatlara gitmeden önce kendisi kampta ve yuvasından uzakta iken ailesinin geçinebilmesi için karısının kolundaki iki altın bileziği 240 liraya bozdurduğunu, bunun yalnız 100 lirasını yanına aldığını ve geri kalının eve bıraktığını bilir misiniz?" diye yazmıştır (Cumhuriyet, 23 Ağustos 1948: 3).

Olimpiyatlarda elde edilen büyük başarıların yankıları, yurt dışındaki gazetelerden alıntılarla konu edilmeye devam edilmiştir. Akşam gazetesinde yer alan haberde "İngiliz Picture Post Dergisi "Müthiş Türk" başlığı ile 57 kiloda serbest güreşte dünya şampiyonluğunu kazanan Nasuh Aker'in Belçikalı rakibinin sırtını yere getirmesinin filmini çekmiş ve bu heyecanlı güreşin baştan sona kadar resimlerle anlatmıştır" denilmiştir (Akşam, 27 Ağustos 1948: 5).

Güreşçiler 25 Ağustos'ta trene eklenen özel bir vagonla Ankara'ya hareket etmiş, yol üzerinde durulan istasyonlarda halk geç saate rağmen toplanarak sevgi gösterilerinde bulunmuştur. Ankara'da Milli Eğitim Bakanı Tahsin Banguoğlu, Ankara Valisi Avni Doğan, Belediye Başkanı Ragıp Tüzün ve halk tarafından karşılanmış ve güreşçiler 19 Mayıs Stadyumu'na omuzlarda götürülmüştür. Stadyumu dolduran halka güreşçiler takdim edilmiş ve protokol tarafından

heyecanlı konuşmalar yapılmıştır. Cumhurbaşkanı İsmet İnönü, Çankaya köşkünde Londra Olimpiyat Oyunları'nda derece alan sporcuları kabul etmiştir. Ankara'da yayınlanan Ulus gazetesi, sporcuların Ankara'da karşılanmasına geniş yer ayırmış ve *"Sporcularımız hararetle karşılandı. Cumhurbaşkanı şampiyonlarımızı dün kabul etti. Dünya şampiyonlarını halk omuzlar üstünde taşıdı"* başlıklarıyla duyurmuştur (Ulus, 27 Ağustos 1948, 1, 6) 16 kişilik sporcu kafesi 28 Ağustos'ta özel bir uçakla İzmir'e gitmiş, burada da benzer kutlamalar yapılmıştır.

Kazanılan başarılarla ilgili Olimpiyatların ardından yapılan değerlendirmelerde temkinli yaklaşımlar da olmuştur. Ulus gazetesinde yer alan bir değerlendirme yazısında *"948 Olimpiyatları bizim için kısmen bir merhale dir"* başlığı altında *"Daha derli toplu, sistemli ve verimli bir çalışma, harp dışı kalmamızın verdiği avantajla birlikte bizim için daha muvaffakiyetli bir neticenin doğmasına sebep olabilirdi"* yorumu yapılmıştır (Ulus, 15 Ağustos 1948: 8).

1948 Londra Olimpiyatları'nın ardından Almanya, Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği ve Japonya'nın oyunlara katılmaması dolayısıyla kolay elde edilmiş başarılar olarak küçümsemeye çalışan yorumlar da yapılmıştır. Ancak bu, Londra sonrasındaki dönemde kazanılan madalyalarla çürütülen bir görüştür (Güven, 2012).

3.8. Ödüller ve Sonrasında Gelen Profesyonellik

Olimpiyatların sona ermesiyle birlikte kamuoyunda elde edilen başarının ödüllendirilmesi konusu konuşulmaya başlamış ve bu konu gazetelere de yansımıştır. Ulus'ta *"Güreşçilerimize yardım amatörlüğü bozar mı?"* başlığıyla Ferit Karslı'nın yazısında *"Kanaatimizce B.T. Umum Müdürlüğü talimatnameyi güreşçilerimiz lehine tatbik imkanını aramalı ve milletin çocuklarına gösterdiği vefakarlığı indi hükümlerle sarsacak hareketlere girişmemelidir"* ifadesi yer almıştır (Ulus, 12 Ağustos 1948: 6). Başarılı sporculara devlet tarafından yapılacak yardımın görüşüldüğü toplantı gazetelere de konu olmuştur. Hürriyet gazetesinde *"Güreşçilerimize yardım komitesi dün toplandı"* başlıklı haberde, *"Aslanlarımıza birer ev satın alınacak, teberruları yalnız Yardımsevenler Cemiyeti toplayacak"* denilmiştir (13 Ağustos 1948, Hürriyet: 1). Akşam gazetesinde ise yardımların ne şekilde olacağıyla ilgili şu detaylar yer almıştır: *"Teberruları yalnız Yardımsevenler Cemiyeti makbuz karşılığında kabul edecek. Birincilere amatörlüklerine helal getirilmeden birer ev hediye edilmesinin düşünüldüğünü, bu maksatla Vali ve Belediye Reisi Lütüfi Kırdar'ın başkanlığında bir komite kuruldu. Komite ilk toplantısını Gazeteciler Cemiyeti binasında yaptı. Gazetecilere birer ev tedarik etmek hususunda 30.000 liralık bir yardım vaat ederek ilk girişimi yaptı. Ziraat Bankasını diğer bankalar takip ettiler. Katılmak isteyenler yardım sevenler cemiyetine müracaat edecekler. Böylece güreşçilerin ismi alet edilerek her hangi bir şahsın veya heyetin menfaat teminine kalkması ihtimali önlenmiş oldu"* (Akşam, 13 Ağustos 1948: 1).

Ulus gazetesi, olimpiyatların ardından *"Güreşçilerimize yardım için okuyucularımız ne düşünüyorlar?"* başlığı altında arka kapaktaki spor sayfasında okuyucuların görüşlerine yer vermiştir. Akşam gazetesinde yazan Şazi Tezcan *"Güreşçilerimizin zaferi karşısında vazifelerimiz"* başlıklı makalesinde şampiyon olan Türk güreşçilere ödül verilmesini istemiştir:

“Bu bir avuç genç, Türk gibi kuvvetli sözünü bir kere daha bütün dünyaya tasdik ettirmiş ve kuvvetini hala muhafaza ettiğini bu zaferi ile bir kere daha sağlamıştır. Zaten dünya şampiyonluğundan sonra işimiz çok güçleşmiştir. Bu şampiyonluğu muhafaza etmek kazanmak kadar hatta ondan da zordur (...) 1936 olimpiyatından şampiyonluk kazanan İtalyan sporculara birer villa birer otomobil hediye edilmişti. O zaman bu sporcuların amatörlükleri bozuldu diye iddialarda bulunan bazı idareciler “karnı doymayan sporcunun amatörlüğünden bir şey anlamayız” cevabı vermiştir. Biz de bu gençlere villa, köşkten vazgeçtik, başlarını sokacak mütevazı birer evcik alabilirsek vazifemizi yapmış oluruz. Birinci çocuklara buldukları şehirlerin belediyeleri birer ev almalıdırlar. Belediye almazsa o şehirlerin halkı onu yapar. Önayak olmak lazım. Milletçe bunu yaparsak borcumuzu ödemiş oluruz” (Akşam, 7 Ağustos 1948: 1).

Ancak amatör statüsünde olan güreşçilere ödül verilmesi ile başlayan süreç sporculara bir sonraki olimpiyata katılamamaları ile sonuçlanmıştır. Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi (TMOK), 1948 Londra Olimpiyatları’nda başarılı olan sporculara verilen ödüller sebebiyle güreşçiler Nasuh Akar, Gazanfer Bilge, Halil Kaya ve Yaşar Doğu ile atlet Ruhi Sarialp’in amatörlüklerini 1952 Helsinki olimpiyat oyunları öncesinde onaylamamıştır. Başkanlığını 1950 seçimlerinde CHP’den milletvekili adaylığı olan ancak meclise giremeyen Burhan Felek’in yaptığı TMOK, sonrasında çok tartışılan bir karara imza atmıştır. Cumhuriyet Gazetesi’nde köşe yazıları yazan Burhan Felek, güreşseverler tarafından protesto edilmiştir (Atabeyoğlu, 2003: 63). TMOK yönetimi dönemin başbakanı Adnan Menderes tarafından görevden alınmıştır. Amatörlükleri onaylanmayan sporcular, Helsinki’de yapılan 1952 Olimpiyat Oyunlarında müsabakalara katılamamışlardır. Amatörlükleri onaylanmayan Türk sporcuları için alınan karar, Olimpiyatlarda amatörlük kavramının büyük değişime uğradığı spor tarihinde, bir tartışma konusu olarak yerini almıştır (Özsoy, 2011). Eğer 1952 Helsinki Olimpiyat Oyunları’na gidilmesine bir hafta kala güreşçilerimiz profesyonel ilan edilmeyip güreşten kopartılmasaydı, Türk güreşi çok daha büyük başarılarla imza atabilirdi (Güven, 2012). 1948’in başarılı sporcularının götürülmediği 1952 Helsinki Olimpiyatları’nda serbest stilde güreşen Hasan Gemici ve Bayram Şit altın madalya, Adil Atan da bronz madalya kazanmıştır (İstanbulluoğlu, 2008: 200).

3.9. Olimpiyatlarla İlgili Yayınlar

Televizyonun henüz Türkiye’ye gelmediği o dönemde yaygın bir sinema sektörü vardı ve önemli olaylar filme alınarak sinema salonlarında halka gösterilmekteydi. Akşam gazetesi, Londra Olimpiyatları’ndan önce oyunların filme alınacağını, *“Londra Olimpiyatları filme alınacak. ‘Sporun Zaferi’ adını alacak olan bu film bütün sinema rekorlarını kıracaktır. Olimpiyatların bitiminden üç hafta gibi sonra ‘Sporun Zaferi’ filmi tamamen hazırlanıp dünya piyasalarına arz edilecektir”* ifadeleriyle duyurmuştur (Akşam, 23 Temmuz 1948: 4). Film gösterileri, Olimpiyatların ardından da devam etmiştir. Ulus gazetesinde *“Londra Olimpiyat oyunlarına ait filmlerimiz yoldadır. Çıktığı takdirde bugün matinelere itibaren Park Sinemasında gösterime başlanacaktır”* ilanı yer almıştır (Ulus, 21 Ağustos 1948: 6). Sonraki günlerde filmin İstanbul ve Ankara’daki

sinemalarda film gösterimlerinin ardından gösterildiğine dair ilanlar da yayınlanmıştır.

Her ne kadar dönemin İngiltere’inde çok az evde televizyon bulunuyor olsa da 1948 Londra Olimpiyatları tarihte ilk kez evlerdeki televizyonlardan izlenebilen bir olimpiyat olmuştur. Organizatörler, olimpiyatları finanse edebilmek konusunda çeşitli engellerle karşılaşmış ve gözlerini potansiyel bir gelir kaynağı olabilecek yeni yayın mecrasına çevirmiştir. BBC, ileride finansal açıdan emsal teşkil edebileceği düşüncesiyle yayın hakkı için uzun uğraşlardan sonra yaklaşık 1000 pound ödemeyi kabul etmiştir. Televizyon o dönemde emekleme çağındaydı. İngiltere genelinde sadece 80000 ev herhangi bir yayını izleme imkânına sahipti. Canlı yayınların menzili Londra’nın etrafında 80 kilometrelik yarıçapı olan bir alanla sınırlıydı. Buna rağmen, Olimpiyat Oyunları Birleşik Krallık’ta günde ortalama 500000 izleyiciye ulaşıyordu. Londra Organizasyon Komitesi bilet satışı beklentilerin üzerinde olduğu için olimpiyatlardan bir miktar kâr elde etmiştir (Payne, 2014: 288).

Türkiye’de ise televizyon yayınları henüz başlamadığından halk gazetelerin yanı sıra dönemin tek elektronik iletişim aracı olan radyo ile olimpiyatlarla ilgili gelişmeler takip etmiştir. Londra Radyosu olimpiyatlarla ilgili aralarında Türkçenin de bulunduğu çeşitli dillerde yayın yapmıştır. Bütün dünya radyoları da olimpiyatlar sırasında yayınlar yapmak üzere Londra’ya sözcüler göndermiştir. Gazetelerde “Olimpiyat Radyosu”nun Türkiye saati ile hangi saatte, hangi dilde ve hangi frekansta yayın yapacağı da duyurulmuştur. Londra’da bulunan Türk gazetelerinin bazı temsilcileri de Türkçe yayın saatlerinde dinleyicilere hitap etmiştir.

Olimpiyatların yapıldığı Londra’da kullanılan teknolojik haberleşme araçları gazetelerin dikkatini çekmiştir. Akşam gazetesindeki “*Olimpiyatta seri muhabere tesisleri*” başlıklı haberde “*Olimpiyat Oyunlarının neticelerini vaktinde ve tam olarak bütün dünyaya yaymak için BBC de şimdiye kadar görülmemiş yeni tesisler yapılmıştır*” denilmiştir (21 Ağustos 1948: 5).

Film gösterimlerinin yanı sıra halkın dikkatini çekmek için sergi de düzenlenmiştir. İstanbul Fatih Halkevinde olimpiyatların başladığı günlerde 1932 Los Angeles ve 1936 Berlin olimpiyatlarında çekilmiş renkli fotoğrafların yer aldığı bir sergi açılmıştır. Serginin olimpiyatların kapanışına kadar açık kalacağı belirtilmiştir (Akşam, 29 Temmuz 1948: 2).

3.10. Olimpiyatların Türk Spor Basını İçin Önemi

1948 olimpiyatlarının yapıldığı dönemde Türkiye’de genellikle 4 ile 8 sayfa olarak yayınlanan gazetelerde bağımsız bir spor sayfası geleneği pek bulunmamaktaydı. Savaş sonrası dönemde farklı bir alanda gelişen yeni gündemi önemseyen gazeteler, olimpiyatların başladığı günden itibaren haberleri 1. sayfasından duyurmuştur. Akşam gazetesi olimpiyatlarla ilgili haberlere zaman zaman “spor” başlığı altında yer vermiştir. Tek parti döneminde CHP’nin yayın organı olan Ulus gazetesi ise olimpiyatlar ve sonrasında sayfa sayısına göre 6. veya 8. sayfasındaki arka kapağını “Ulusspor” başlığı altında tam sayfa olarak olimpiyatlara ayırmıştır.

Gazeteler olimpiyatları takip etmek üzere Londra’ya giden kafilede yer alan idareci ve sporculara yazılar yazdırmıştır. Dönemin Türkiye Milli Olimpiyat

Komitesi Genel Sekreteri Burhan Felek Cumhuriyet gazetesi için, Fenerbahçe ve Milli Futbol takımı Kaptanı Cihad Arman Akşam gazetesi için, Güreş Federasyonu Başkanı Vehbi Emre Ulus Gazetesi için, Atletizm Federasyonu Asbaşkanı Semih Türkdoğan Hürriyet gazetesi için yazılar yazmıştır. Olimpiyatlara Türk Milli Takım kafilesi ile giden yönetici ve sporcuların gazeteler için özel yazılar yazması dönemin anlayışını yansıtmaları bakımından dikkat çekicidir. Akşam gazetesi "Olimpiyatlarda Akşam" başlığıyla şunları yazmaktaydı: "Fenerbahçe ve Milli Futbol takımı Kaptanı Cihad Arman Olimpiyatlarda Akşam'ın muhabirliğini deruhte etmiştir. Cihat Arman futbol maçlarını ve bütün müsabakaları takip ederek günü gününe malumat verecek ve resimler gönderecektir" (Akşam, 25 Temmuz 1948: 1). Vatan gazetesi de kafiyeledeki yazarlarını okuyucularına şu ifadelerle sunmuştur: "Londra Olimpiyatlarında Vatan" başlıklı yazıda "Londra olimpiyatlarını yakından takip etmek ve günü gününe Vatan karilerine en taze havadisleri yetiştirmek üzere arkadaşımız Sinan Korle bir iki güne kadar tayyare ile Londra'ya hareket edecektir. Daha evvelce Londra'ya gitmiş olan Zeki Rıza Sporel, olimpiyatlara ait gazetemize teknik yazılar yazacaktır" (Vatan, 25 Temmuz 1948: 1). Hürriyet gazetesi, fotoğrafçı Ali Ersan'ı Londra'ya özel olarak görevlendirmiştir. Cumhuriyet gazetesi de "Londra Olimpiyatlarında Cumhuriyet ekibi" başlıklı fotoğraflı haberinde "Arkadaşımız Burhan Felek intibalarını yazacak, Ömer Besim ve Haluk Durukal röportajlar yapacak ve haberli verecekler" ifadesini kullanmıştır (Cumhuriyet, 3 Temmuz 1948: 1). Yine Cumhuriyet, Londra'ya özel olarak gönderdiği yazarların uçağa binerken fotoğraflarının bulunduğu haberde "Muharrirlerimizden Besim Koşalay ile Haluk Durukal, dün saat 11'de Yeşilköy'den kalkan İsviçre hava hatlarına aid bir uçakla Londra'ya hareket etmiştir" ifadesiyle detayları okuyucusuna aktarmıştır (Cumhuriyet, 17 Temmuz 1948: 1, 4).

1 Mayıs 1948 tarihinde yayın hayatına başlayan Sedat Simavi'nin sahipliğindeki Hürriyet'in çıkışından birkaç ay sonra başlayan Londra Olimpiyat Oyunları, bu gazetenin tutunmasında ve geniş okuyucu kitlesine sahip olmasında önemli bir rol oynamıştır. Hürriyet gazetesinin Londra Olimpiyatları'na verdiği önem, gazetenin "Londra Olimpiyatlarında Hürriyet" başlıklı yazıda şöyle ifade edilmiştir: "Türk efkarı umumiyyesi ve Türk sporcuları da Londra olimpiyatlarına büyük ilgi göstermekte ve günü gününe haberler beklemektedir. Gazete 2 muhabir göndermektedir. Foto Muhabiri Ali Ersan olimpiyat resimlerini uçak postasıyla günü gününe gönderecektir. Semih Türkdoğan da olimpiyat müsabakalarını ve özellikle Türk sporcuların yapacakları maçları bütün tafsilatıyla telgraf ve uçak postasıyla günü gününe okuyucularına bildirecektir. Semih Türkdoğan eski bir atlet ve şampiyon olduğu kadar spor işlerindeki görüş ve kudretiyle tanınmış bir arkadaşımızdır. Okuyucularımız Semih Türkdoğan'ın kalemi ve Ali Ersan'ın objektifi ile Londra olimpiyatını Hürriyet'te ayrıntılarıyla takip edeceklerdir" (Hürriyet, 9 Temmuz 1948). Ali Ersan'ın Londra'ya gönderilmesi ve onun gönderdiği fotoğrafların, gazetenin arka sayfalarında büyükçe basılarak okuyucuya sunulması, Hürriyet'in tirajının 51000 gibi o güne kadar görülmemiş bir seviyeye ulaşmasına sebep olmuştur. Hürriyet'in tirajı, 1949'da 56000'e, 1950'de 83000'e, 1951'de 100000'e ulaşmıştır (İnuğur, 1992: 233).

Hürriyet Gazetesi'nin foto muhabiri çektiği fotoğrafları, uçak postası aracılığıyla Türkiye'ye ulaştırmış ve bunlar gazetede yer almıştır. Bazı gazetelerin bu fotoğrafları izinsiz aldığı gerekçesiyle Hürriyet'in 6. sayfasında "dikkat" başlığı altında bir not yayınlanmıştır: "*Gazetemizde çıkan olimpiyatlara ait yazı ve resimlerin her hakkı mahfuzdur. Buna rağmen Ankara ve İstanbul'da çıkan bazı arkadaşlarımızın bize sormadan ve mehaz göstermeden resimlerimizi iktibas ettiklerini görmekteyiz. Bu gibi hallerde kanuni takibatta bulunacağımızı şimdiden bildiririz*" (Hürriyet, 1 Ağustos 1948: 6).

4. SONUÇ

1948 Londra Olimpiyatları, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun ardından en büyük başarının kazanıldığı olimpiyat olmuştur. Bu Olimpiyatlar, Türk sporu için olduğu kadar Türk spor basını için de önemli sonuçlar doğurmuştur. İkinci Dünya Savaşı sonrasında, spor alanında en büyük organizasyon olan olimpiyatların başlaması ve ardından Türk güreşçilerinin kazandığı başarılar, gazetelerin dış politika ağırlıklı gündemini değiştirmiş, soğuk savaşın başladığı dönemde ilk sayfalardaki siyasi haberler yerini spora bırakmıştır. Gazeteler, savaş sonrası döneminin siyasi ve ekonomik sıkıntılarında bunalan okuyucularına farklı bir alanda haberler vermiştir. Sporcuların kazandıkları başarı haberleri ve kafilenin Türkiye'ye dönüşleri ile ilgili haberler, gazetelerin birinci sayfalarının manşetlerinde büyük fotoğraflarla yer almıştır. Olimpiyatlarla ilgili haberler, milli duyguları ön plana çıkaran bir yaklaşımla okuyuculara aktarılmıştır. Kazanılan başarılar aktarılırken, gazete başlıklarında Türk sporcuları için "aslan" sıfatı ve "zafer" ifadesi sıklıkla kullanılmıştır. Türk güreşçilerinin kazandığı olimpiyat şampiyonlukları, kazanılan başarının etkisini daha da büyütmek için "dünya şampiyonluğu" olarak nitelendirilmiştir. Olimpiyatların İkinci Dünya Savaşı sonrası barış ortamında düzenlenen ilk sportif organizasyon olma özelliği taşıması bu vurgunun sebebi olarak düşünülebilir.

Türk Milli Takımı kafilesine dâhil olarak Londra'ya giden yönetici ve sporcuların bazıları gazeteler için yazılar yazması dikkat çekmektedir. Dönemin koşulları bağlamında ele alındığında gazetelerin kısıtlı bütçe ve kadroya sahip olmaları, günümüzde mümkün olmayan bu uygulamanın olağan sayılmasını sağlamış olabilir.

Radyo dışında etkili tek kitle iletişim aracı konumundaki gazeteler, halkın merak ettiği Olimpiyatlarda Türk sporcuların kazandığı başarılar sayesinde satış sayısını arttırmıştır. Özellikle 1 Mayıs 1948 yılında yayın hayatına başlayan Hürriyet gazetesi, olimpiyatlar süresince zengin haber ve fotoğraf içeriğiyle geniş bir okuyucu kitlesine ulaşmayı başarmıştır. Hürriyet, Londra'ya fotoğrafçı göndermiş, müsabakalarla ilgili gazetede yayınlanan fotoğraflar büyük ilgi görmüştür.

Olimpiyatlar sonrasında da gazetelerde Londra'da başarı kazanan sporcularla ilgili haberler devam etmiştir. Londra Olimpiyatları'ndan sonra gazetelerde sporla ilgili haberlerin ağırlığının arttığı söylenebilir. 1940'lı yıllarda gazetelerin

içeriklerinde spor haberleri olmakla birlikte sabit bir yere sahip değilken Londra Olimpiyatları'ndan sonra birçok gazete spor için ayrı sayfa ayırmaya başlamıştır.

5. KAYNAKÇA

Atabeyoğlu C. (1997). *Olimpiyat Oyunlarının 100 Yılında Türkiye*, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, İstanbul.

Atabeyoğlu C. (2000). *Dünya ve Avrupa Şampiyonaları Şeref Kürsülerinde Türk Sporcuları*, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, İstanbul.

Atabeyoğlu C. (2001). *Türk Atletizminde İlk ve Tek Adam Ruhi Sarıalp*, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, İstanbul.

Atabeyoğlu C. (2003). *Hocamız ve Başkanımız Burhan Felek*, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, İstanbul.

Fişek K. (1985). *100 soruda Türkiye Spor Tarihi*, Gerçek, İstanbul.

Gümüş A. (1995). *Şampiyonlar Geçiyor*, Türk Güreş Vakfı, Ankara.

Güven Ö. (2012). *Türk Güreşçilerinin ve Atlet Ruhi Sarıalp'ın 1948 Londra Olimpiyat Oyunları'ndaki Zaferi*, Türk Yurdu, 32(295), 572-586.

İnuğur N. (1992). *Türk Basın Tarihi*, Türkiye Gazeteciler Cemiyeti, İstanbul.

İstanbuluoğlu A. (2008). *Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi'nin 100. Yılı*, Türkiye Milli Olimpiyat Komitesi, İstanbul.

Keten M. (1993). *Türklerde Spor*, Polat, İstanbul.

Koryürek C. (1996). *28 Asırlık Olimpiyadlar Tarihi*, Delta, İstanbul.

Koryürek C. (2003). *Olimpiyadlar Tarihi*, İstanbul Olimpiyat Oyunları Hazırlama ve Düzenleme Kurulu, İstanbul.

Koryürek C. (t.y). *100. Yılında Türkiye'nin Olimpiyad Serüveni*, Koç Üniversitesi, İstanbul.

Özdemir N. (2013). *Türkiye Cumhuriyeti'nin Katıldığı İlk Uluslararası Organizasyon: 1924 Paris Olimpiyatları*, Ankara Üniversitesi Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü Atatürk Yolu Dergisi, 51, 717-744.

Özsoy S. (2011). *Basına Yansımalarıyla 1952 Amatörlük Olayı ve Türk Sporunda Amatörlük*, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 13(2), 97-119.

Payne M. (2014). *Olimpiyatların Yükselişi*, Can Evren Topaktaş, Çetin Soy (Çev), NTV Spor, İstanbul.

Yıldız D. (2002). *Çağlar Boyu Türklerde Spor*, Telebasım, İstanbul.

Makale Geliş (Submitted) : 21.06.2017

Makale Kabul (Accepted) : 02.10.2017

Yazışma Adresi (Corresponding Address): Selami ÖZSOY (selamio@gmail.com)